Příloha I: 1. Analýza z hlediska ekvivalence

1.1 Plné ekvivalenty

první jakost	первый сорт
první třídy	первой марки
první krok	первый шаг
první kroky	первые шаги
první vlaštovka	первая ласточка
jedním dechem	одним духом
jedním slovem	одним словом
první housle	первая скрипка
druhé housle	вторая скрипка
druhá přirozenost	вторая натура
druhá jakost	второй сорт
třetí říše	Третий рейх
pátá kolona	пятая колонна
šestý smysl	шестое чувство
(jedním) škrtem pera	одним росчерком пера
(osmý) div světa	восьмое чудо света
dvě strany (jedné/téže n. jedné a téže) mince	две стороны одной [и той же] медали
na první pohled	на первый взгляд
v první řadě	в первую очередь
pod jednou střechou	под одной крышей
mezi čtyřma očima	между (меж) четырех глаз
páté kolo u/od vozu	пятое колесо в телеге
dobrá polovina	добрая половина
jeden jediný	один-единственный
(mé) druhé já	второе "я"
jeden za druhým	один за другим
všichni do jednoho	все до одного
jednou provždy	раз (и) навсегда
kulhat na obě nohy	хромать на обе ноги
sedět na dvou židlích	сидеть на двух стульях
být (někde) (platný) (j.) páté kolo od vozu/u vozu	(нужен) как пятое колесо в телеге/телеге

1.2 Částečné ekvivalenty lexikální

jednou ranou	одним ударом
šestý smysl	ощущать шестым чувством
(jedním) škrtnutím pera	одним почерком пера
na jedno kopyto	на одну колодку
na jedno brdo	на один покрой
páté kolo u/od vozu	пятая спица в колеснице
jeden jedinký	один-одинёшенек
druhá polovina	(чья) прекрасная половина
tisíc a jeden	тысяча и одна ночь
páté přes deváté	пятое через десятое
jednou dvakrát	раз(ок)-другой
být/stát (už) jednou v hrobě	быть/стоять одной ногой в могиле/в гробу
chytit/dostat druhý dech	обрести второе дыхание
hrát dvojí hru	вести двойную игру
zabít dvě mouchy jednou ranou	убить двух зайцев (одним выстрелом)
udělat 4 jednou rukou	одной левой
podívat se na 4 (jen) jedním vokem	взглянуть хоть/хотя бы одним глазком
pouštět 4 jedním uchem tam/dovnitř a druhým ven	в одно ухо влетает - в другое вылетает; в одно ухо вошло, в другое вышло
házet všechno na jednu hromadu	валить в одну кучу
moct si spočítat 4 na pěti prstech	можно сосчитать/пересчитать/перечесть 4 по пальцам [одной руки]
na první ráz	по первому разу

1.3 Částečné ekvivalenty gramatické

poslední poslední halíř	до <последней> копейки (копеечки)
jednoho krásného dne	в один прекрасный день
z první ruky	из первых рук
být v sedmém nebi	быть на седьмом небе [от счастья]
mluvit jedním jazykem	говорить на одном языке
stavět 4 do jedné řady s 7	поставить 4 с 7 в один ряд
sedat s 7 za jedním stolem	садиться за один стол
z druhé ruky	из вторых рук
z třetí ruky	из третьих рук
třicet stříbrných	тридцать сребреников/серебреников

1.4 Částečné ekvivalenty lexikální a gramatické

pár kroků	в двух шагах
sloužit dvěma pánům	слуга двух господ
na jednu zápřež	за/в один присест
za devaterými/devatero horami a (devaterými/devatero) řekami	за тридевять земель
za pět minut dvanáct	без пяти минут
do třetice (všeho dobrého)	бог троицу любит
raz dva	на раз
jet dvojkou	на своих <на> двоих
být pro všemi deseti	обеими/двумя руками "за"
dělit se s 7 fifty fifty	пятьдесят на пятьдесят
jíst za dva/tři/čtyři	за десятерых
nechtít 4 ani za million	сто лет не нужен
udělat to/4 než by pět/do pěti napočítal	в два счета
honit dva zajíce najednou	гнаться за двумя зайцами
zvednout 4 jedním prstem	одним мизинцем
jsou jeden j. druhý	два сапога пара
(je to jasné), j. že dvakrát dvě/dvě a dvě jsou čtyři	как дважды два (четыре)

Příloha II: Strukturní klasifikace

2.1 Přirovnání

2.1.1 Čeština

1. X x Num

koukat/tvářit se j. prase po první ráně

být (celý den) (j.) v (jednom) kole

sníst/slupnout/spolknout něco j. (jednu) malinu/rozinku/jahodu

jsou j. z jedné matky

jsou j. (dva) bratři *SYN*

být (j.) jedna rodina

je to j. noha/jedna fiala

být j. v (jednom) ohni

jsou (na sebe) j. (dva) kohouti (na jednom smetišti)

být na sebe j. (dva) psi n. být na sebe/snášet se j. pes a kočka/kočka se psem

je to tak jasné/jisté j. že jedna a jedna jsou dvě

(je to jasné), j. že dvakrát dvě/dvě a dvě jsou čtyři

je (ho / toho) j. za dva nic

je to j. pro dva

žít/být (spolu) j. dva holoubci

být/žít spolu j. dvě hrdličky *VAR*

milovat se/cukrovat se j. dvě hrdličky *VAR*

(mít) zadek j. dva kmíny

být/připadat si j. mezi dvěma ohni/ j. ve dvou ohních

oči mu svítí j. (dva) uhlíky

(být) (stejný) j. každý jiný/druhý

jsou/chodí j. tři králové

udělat něco/přijít, než bys do tří/pěti napočítal

nést se j. stovka/tři stovky do záložny/nést se j. za stovku kytka

jíst/pít j. zjednaný n. j. čtyři

být j. čtyři/mít zadek j. čtyři

dělat j. čtyři

přijít/přihnat se/hrnout se/valit se j. čtyři

dopadnout j. kočka na všechny čtyři

fuňet/dýchat j. lokomotiva/sentinel/čtyři

být (někde) (platný) (j.) páté kolo od vozu/u vozu

(být) falešný j. Jidáš/pětník

být (někde) známý j. falešný pětník *SYN*

chová se j. by neměl/když nemá všech pět pohromadě

dělá/tváří se j. by neuměl do pěti počítat

koukat/tvářit se/mračit se j. devět/sto/sedm hromů

řvát j. sto hromů

cpe se j. by čtrnáct dní nejedl/nežral

je hladový j. by čtrnáct dní nejedl *SYN*

to je jasný/jednoduchý/lehký j. pár facek

je to lepší než pár facek

(je to tak nepříjemné), že mě tam ani párem koní/čtyřmi páry koní nedostane

(je to tak nepříjemné), že mě tam ani párem volů/čtyřmi páry volů nedostane

2. Num x X

(to je) jednička j. bič

je toho/je jich (tolik), je to tak těžké, že/až mi jde z toho/z nich hlava kolem

je toho/jich (tolik)/je to tak těžké, div mi z toho/nich hlava nepraskne

3. Num x Num

jsou jeden j. druhý

jeden (je) lepší než druhý

2.1.2 Ruština

1. X x Num

как два пальца обоссать

как два пальца об асфальт *VAR*

как дважды два (четыре)

похож как две капли воды (на что-л.); как две капли

все как один (человек)

сиять как медный пятак

(нужен) как собаке пятая нога

(нужен) как пятое колесо в телеге/телеге *SYN*

знать, как свои пять пальцев

голоден как волк; хотеть есть/жрать как волк/семеро волков

страшнее атомной войны; страшна как третья мировая [война]

как одна копейка [копеечка]

как одна минута

как одну копейку (копеечку)

2. Num x X

(один) как сыч

один как перст

3. Num x Num - žádný výskyt

2.2 Nominální frazémy a idiomy

2.2.1 Čeština

<u>1. A-S</u>

1.1 Num-S

první jakost

první třídy

první krok

první kroky/krůčky

První máj

první vyhrání

první čas

první láska

první milovník

první pomoc

první republika

prvního/nejvyššího řádu

první housle/ part

první vlaštovka

první poslední

jeden čas n. jednu dobu

jedním/jedno karé

jedním dechem

jedna/společná krev

jedna radost

jednou ranou

jedním rázem n. na jeden ráz

jedním slovem

jedna, jednotná šablona

jedním tahem

jedním vrzem

druhý břeh

druhý dech

druhý domov

druhá fronta

druhé housle/ druhý part

druhá míza

druhá otčina/vlast

druhá přirozenost

druhá jakost

druhá republika

druhého/třetího/posledního řádu

druhá směna

dvojí/různý loket/metr

dvojí sukno

dvojí tvář

dvojího želízka

třetí koš

tři králové

tři křížky

tři mušketýři

třetí republika

třetí říše

třetí zvonění

pátá kolona

šestý smysl

sedmá svatost

šestá/sedmá velmoc

devátá vlna

desátá múza

desatero přikázání

jedenácté přikázání (Vypůjčené peníze nezůstávej dlužen!)

čtrnáct dní/dnů

dvaatřicet loupežníků

tisíceré díky

poslední vindra/poslední halíř

půl světa

pár facek/pohlavků

pár kroků

poslední dobou

1.1.1 Subtypy:

Num-S-S

(první) posel jara

jedním mžikem oka

(jedním) škrtem/škrtnutím pera

(osmý) div světa

Num-S-Num-S

dvě strany n. dvojí strana (jedné/téže n. jedné a téže) mince

Pron-Num-S

každý druhý (S)

Num-S-prep-Num-S

dva kohouti na jednom smetišti

Num-A-S

jednoho krásného dne

čtvero ročních období

nejbližší/první (vhodná) příležitost

A-Num-S

hezkých pár korun/korunek

Num-S-A-kon-Num-(S)-A

sedm let tučných a sedm (let) hubených

1.2 prep-Num-S

na prvním místě

na první pohled

na první poslech

z první ruky

v první řadě

na jedno brdo

v jednom karé

v jednom kole

na jedno kopyto

pod jedním krovem/pod jednou střechou

na jeden doušek n. jedním douškem

v jednom kuse

v jednom tahu

na jednu zápřež n. na jeden zátah

z druhého/třetího .../desátého kolena

z druhého konce

z druhé/třetí ruky

po dvojí koleji

od první chvíle n. od prvního okamžiku

v první/v prvou chvíli

mezi čtyřma očima

na sto procent

při troše štěstí n. s trochou štěstí

na půl huby/úst

do půl pasu/těla

v polovině cesty n. v půli cesty

z jedné/první vody (načisto)

na první ráz

1.2.1. Subtypy:

prep-S-Num

o/v hodině dvanácté

prep-Num-S-prep-Num

v devadesáti případech ze sta

prep-Num-S-kon-(Num)-S

za devaterými/devatero horami a (devaterými/devatero) řekami

prep-Num-S-Num

za pět minut dvanáct / za minutu

Num-S-prep-S

páté kolo u/od vozu

S-prep-Num-S

láska na první pohled

vlajka na půl žerdi viz na půl žerdi

Num-prep-S

jednou/jedenkrát/jedinkrát za život n. v životě

jednou za čas

Num-(Num)-prep-S

jednou/dvakrát do huby/úst n. jednou dvakrát do huby/úst

1.3 A-Num

silná čtyřka

Velká pětka

statný padesátník

horních deset tisíc

akademická čtvrthodinka/čtvrt

dobrá polovina

1. 3.1 Subtypy:

Num-A

jeden jediný/jedinký

třicet stříbrných

Num-prep-A

jeden z nej-

prep-Num-A

v/z první obecné

prep-Num-(Pron-A)

do třetice (všeho dobrého)

Num-kon-Pron-(A)

jeden a (ten)týž n. jeden a ten samý

1.4 Num-Pron

(Pron)-Num-Pron

(mé) druhé já

1.5 Num-Num

druhá/lepší/drahá polovina

2. S-A

2.1 S-Num

úderem dvanácté (desáté, ...) n. úderem poledne

2.2 Num-Num – žádný výskyt

2.2.1 Subtypy:

Num-prep-Num

jedno k druhému n. jedno s druhým

jeden po druhém/za druhým

jeden přes druhého

2.3 Num-Pron

jeden každý

2.3.1 Subtypy:

Pron-Num

všemi deseti/desíti

3. S-S

3.1 Num-Num

ráz dva n. raz dva

3.1.1 Subtypy:

Num-prep-Num

jeden ze sta/z tisíce

jeden z mála

ráz na ráz

Num-kon-Num

dva a dva

tolik a tolik

tisíc a jeden

part-prep-Num

ani za milión

prep-Num

o sto šest (ostošest) /o všechno pryč

Num-prep

jeden z

prep-Num-Pron

do jednoho všichni

Pron-prep-Num

všichni do jednoho

Pron-prep-prep-Num

všichni až na jednoho

4. A-A

4.1 Num-Num - žádný výskyt

4.1.1 Subtypy:

Num-prep-Num

páté přes deváté

prep-Num

na kvadrát n. na druhou

5. ADV-S

5.1 Num-S - žádný výskyt

5.1.1 Subtypy:

Num-prep-A-S

(jednou) za uherský měsíc/rok

6. S-ADV - žádný výskyt

7. ADV-ADV

7.1 Num-Num

jednou dvakrát

7.2 Num-ADV

jednou provždy

jednou tak

7.2.1 Subtypy:

Num-kon-ADV

poprvé/po prvé a naposledy

2.2.2 Ruština

1. A-S

1.1 Num-S

первый сорт

первого сорта VAR

второго сорта

второй сорт VAR

третьего сорта

третий сорт VAR

второй план

первый план

первый звоночек/звонок

второй звонок

первая скрипка

вторая скрипка

первый шаг

первые шаги

один шаг (от чего)

двадцать первый палец

двойная бухгалтерия

двойная игра

двойное дно

девятый вал

девять граммов

седьмое небо

один-одинёшенек

один чёрт

один хер (кому-л/что-л) VAR

один хрен VAR

один хуй VAR

одна сатана (кто и кто)

ноль внимания [и фунт презрения] (на кого-л./что-л.)

одним духом; единым духом

одним махом; единым махом VAR

одним мизинцем VAR

одним словом

одним ударом VAR

одно место

одна извилина [и та на жопе/заднице, причем не извилина, а прямая линия]; с одной извилиной [и той на жопе/заднице]; VAR одной извилиной [и той на жопе/заднице] VAR

одной ногой (кто где)

первая ласточка

первая леди

высокой/высшей марки; первой марки

первый номер (кто где/кто среди кого)

пятая колонна

пятая точка

пятый океан

пятый пункт

сорок сороков

сто пудов

сто процентов

третий мир

Третий рейх

Третий Рим

третьего дня

три кита

тридцать три несчастья

тридцать сребреников/серебреников

шестое чувство

вторая молодость

вторая натура

второе пришествие

одним глазом

первым делом

первым долгом

один конец

одно <только> название

одно слово

одного покроя

пара пустяков

первое слово

первой марки

первой руки

последнее слово

1.1.1 Subtypy:

Num-S-S

восьмое чудо света

два брата-акробата

одним движением руки

одного поля ягоды/ягодки/ягод(к)а (кто и кто/кто с кем); того же/нашего поля ягод(к)а

одним / единым почерком пера

одним / единым росчерком пера

сто лет дерьмом (до 2)

S-Num-S

голова (-) два уха

слуга двух господ

театр одного актёра

звенья одной цепи

право первой ночи

порт пяти морей

страны третьего мира

звезда первой величины

колыбель революции; колыбель трёх революций

доска, два соска; стиральная доска; доска для начинающих

Num-S-Num

два сапога пара

Num-S-Num-S

оборотная сторона медали; две стороны одной [и той же] медали; оборотная сторона (чего)

сколько лет - сколько зим

семь бед - один ответ

Num-Num-S-S

[одна] шестая часть суши: [одна] шестая часть Земли/света

Num-S-ADV

первый блин [всегда] комом

Num-A-S

две большие разницы (кто-л./что-л. и кто-л./что-л.)

Num-A-S-Num

ноль целых хуй десятых; ноль целых хрен десятых

prep-S-Num-S

от горшка два [три] вершка

в обед сто лет (кому/чему)

part-Num-A-S

ни одна/единая живая душа

ни одной/единой души

ни одна/единая [живая] душа; ни [одной/единой] души

part-Num-S

хоть одним глазком

Num-prep-Pron-Pron-prep-Num

один за всех - все за одного

Num-prep-S-Num-prep-S

один с сошкой, семеро с ложкой

Další subtypy:

[для бешеной собаки] семь вёрст не крюк

[для милого/милого дружка] семь вёрст не околица

тыр-пыр семь/восемь/сорок дыр

ёшь/ёж твою двадцать; ёшь/ёж твою мышь; ёшь/ёж твою медь; ёшь/ёж твою меть

ля-ля [, тополя;] ля-ля три рубля

одним махом семерых побивахом

не первый год замужем; не первый раз замужем

первый парень на деревне [, а в деревне один дом]

слов нет [, одни эмоции]!

одна нога здесь, другая - там

один раз - не пидорас

1.2 prep-Num-S

до вторых петухов

из первых уст

из вторых уст VAR

из третьих уст VAR

из первых рук

из вторых рук VAR

из третьих рук VAR

на вторых ролях; на третьих ролях

в двух словах

на два слова

на два фронта

с первых шагов

в двух шагах (от чего-л.); в трёх шагах (от чего-л.) VAR

в нескольких шагах VAR

с двойным дном (кто-л./что-л.) VAR

меж/между двух огней; между двумя огнями

в один голос

за/в один присест

на один зуб(ок)

на один покрой

в одной лодке

в одной связке VAR

в одной упряжке VAR

под одной крышей

в одном флаконе

на одном дыхании; на едином дыхании

с первого взгляда / по первому взгляду

с первого слова

с первого абцуга / по первому абцугу

по первое число

по пятое число VAR

по первому разу

в первую голову

на первый взгляд / при первом взгляде

до первых петухов

на первых порах

на первых ролях

без пяти минут

через третьи/четвертые/пятые руки

до седьмого колена

до седьмого пота/поту

до третьих петухов

на вторых ролях; на третьих ролях

в три горла

в три шеи

за тридевять земель

между (меж) четырех глаз

о двух головах

до последнего дыхания

с одного / единого маху

за [под] семью [десятью] замками

на одну колодку

в оба конца

до <последней> копейки (копеечки)

на одно лицо

под <одну> масть

на одной ноге

в одни руки

в одно слово

из одного <и того же> теста

в первую очередь

на пару слов

с первого знакомства

на первый случай

с первых слов

за <одно> спасибо

в два счета

через жопу; через одно место VAR

до семи потов, до седьмого пота/поту

1.2.1 Subtypy:

S-prep-Num

чёрта с два!

серединка на половинку

середина на половину *VAR*

середка на половину *VAR*

середка на половинку *VAR*

S-prep-Num-S

палка о двух концах

игра в одни ворота

шило в жопе; шило в заднице; шило в попе; шило в одном месте VAR

глаза на шесть копеек; глаза шестикопеечные; глаза по пять/шесть копеек

поворот на 180 градусов

книга за семью печатями

комбинация из трех пальцев

Num-prep-S

ноль без палочки; нуль без палочки

сорок два с кисточкой

сорок одно с кисточкой

пятое колесо в колеснице

пятое колесо в телеге VAR

пара на отлете

пара с отлетом

Num-prep-Num-S

два/три с половиной инвалида

два/три с половиной человека VAR

Num-S-prep-S

[и] два пальца в рот

семь пятниц на неделе

семь футов [воды] под килем (кому)

одной ногой в могиле/в гробу

последняя спица в колеснице; двадцатая/десятая/пятая спица в колеснице

prep-Num-S-S

по одному / единому росчерку пера (чьего)

Num-S-prep-S

седьмая / десятая вода на киселе

Num-S-prep-S-S

десять лет без права переписки

Num-prep-Num-prep-Pron-Pron

один на один с самим собой / собою

part-Num-S

ни один черт

ни одна собака

ни одной [единой] йоты

не первой молодости

не первой свежести

только <одна> слава

part-Num-prep-S

ни полушки <за душой>

part-prep-Num-S

ни на одну [единую] йоту

ни в одном глазу

S-part-prep-Num-S

сна ни в одном глазу

S-(part)-Num

делов[-то] куча! куча-мала

prep-Pron-Num-S

на все четыре стороны

на <все> четыре ветра

Pron-prep-Num-S

всё через задницу (у кого); все через одно место

[все] на одно лицо

(Pron)-Num-S

[все] тридцать три удовольствия

(Pron)-S-Num

[моё] дело десятое; [моё] дело шестнадцатое/двадцать пятое/пятое

S-ADV-Num-S-ADV

шаг вперёд, два шага назад

Num-S-(ADV)

сто очков [вперед]

Num-kon-Num-S

тысяча и одна ночь

Num-S-kon-S

<одна> кожа да кости

kon-S-Num

[и] горя / горюшка мало (3)

Num-kon-Num-S

первое и последнее слово

Num-S-prep

обеими/двумя руками "за"; всеми руками "за"; руками и ногами "за"

Num-Num-kon-prep-S

[раз, два и] в дамках; [раз, два и] в дамки

(S)-part-prep-Num-S

ни в одном глазу (глазе) / сна [хмеля, страха] ни в одном глазу

Num-S-prep-S

одна радость в глазу

int-prep-Num-S

хоть бы в одном глазу (глазе)

prep-Num-A-S

в один прекрасный день

prep-Num-S-A-kon-prep-Num-S-A

у одного суп жидок, а у другого жемчуг мелок; одному суп жидок, другому жемчуг мелок; кому суп жидок, кому жемчуг мелок

1.3 A-Num

большая восьмёрка

чёртова дюжина

абсолютный нуль

дражайшая половина VAR

(чья) прекрасная половина VAR

добрая половина (кого/чего)

чёрная сотня

1.3.1 Subtypy:

part-(prep)-A-Num

не (из) трусливого [робкого] десятка

не (из) храброго десятка

A-Num-S

прекрасная половина (чего); прекрасная половина человечества

(S)-part-A-Num

(человек) не робкого десятка

1.4 Num-Pron

второе "я"

1.4.1 Subtypy:

prep-Pron-(prep)-Num

на своих <на> двоих

<u>2. S-A</u>

2.1 S-Num

Александр Третий

номер один

2.1.1 Pron-Num

всё одно (кому)/всё едино

2.2 Num-A

один-единственный

одной левой

раз(ок)-другой

<u>3. S-S</u>

3.1 S-Num

фиг(-)два!; фига два!

хуй(-)два!

3.1.1 Subtypy:

Pron-Num-prep-Num

(всё) одно к одному

Pron-prep-Num

все до одного

3.2 Num-Num

пара-тройка

ноль-ноль

3.2.1 Subtypy:

Num-prep-Num

семь на восемь [- восемь на семь]; шесть на девять; девять на двенадцать

один к одному; один в один; один в одного

один на один

одно в одно

раз в раз

пятьдесят на пятьдесят

prep-Num

под ноль (кого-л.)

за десятерых

на раз; на счёт раз

на пару

под пару

Num

шестьдесят девять

part-Num-part-Num

ни два ни полтора

part-prep-Num

ни на полушку

Num-prep-Num

один за одним; одно за одним; один за другим; одно за другим

Num-Num-prep-S

один-ноль (в чью-л.) пользу; ноль-один (в чью-л.) пользу

4. A-A

4.1 Num-A

третий лишний

первый попавшийся

первый/всякий/каждый встречный

4.1.1 Subtypy:

Num-prep-A

первый среди равных

Num-A-A

первый/каждый/всякий встречный-поперечный

4.2 Num-Num

(то-сё,) пятое-десятое

4.2.1 Subtypy:

Num-prep-Num

пятое через десятое

prep-Num-prep-Num

с пятого на десятое

из пятого в десятое VAR

через пятое на десятое

kon-Num-kon-Num

то пятое, то десятое

5. ADV-S

5.1 ADV-Num

кругом шестнадцать

опять двадцать пять

6. S-ADV

6.1 S-Num

беда сколько

6.1.1 Subtypy:

S-ADV-Num

бог весть сколько

7. ADV-ADV

7.1 Num-ADV

раз (и) навсегда

7.2 ADV-Num

невесть сколько

незнамо сколько

7.3 Subtypy:

part-Num-part-Num

ни много ни мало; ни мало ни много

prep-Num

без мала

3. Verbální frazémy a idiomy

3.1 Čeština

1. V-S=V-Num

1.1 avalentní

dát si/vrznout si jednu

dostat/koupit/slíznout jednu/takovou (že)

koupit jednu (dostat jednu takovou)

psát desítku

jet dvojkou

dát si/dávat si/hodit si dvacet

dostat pětadvacet (na zadek/na/přes prdel)

1.2 avalentní subtypy:

V-Num-S

nakazit jiné/druhé smíchem

V-S-Num

mít řečí čtyřiapadesát

skákat metr dvacet

V-Num-prep-S

dostat jednu na kokos

být/stát (už) jednou v hrobě

V-Num-prep-(S)

dostat pár přes

V-prep-S-Num

udělat z kola osmičku

V-Num-A

dát si jednu vostrou

dát si jednu tvrdou

dostat pět vostrejch

V-A-Num

mít samé jedničky

V-Num-Num

trumfovat jeden druhého

V-Num-Pron

dát/strčit/střelit/střihnout/švihnout/ubalit/vlepit/vpálit/vrazit/vsolit někomu jednu nějakou

V-Pron-Num

brát všema čtyřma/desíti

hrabat všemi deseti

moct (si) všech deset/pět o(b)líznout n. olíznout všech pět/deset

být sama druhá/samodruhá

V-Pron-Num-ADV

mít všech pět pohromadě

sebrat/vzít všech pět dohromady

V-prep-Pron-Num

být pro všemi deseti

V-Num-prep-Num

křičet jeden přes druhého

plácat jedno přes druhé

V-Num-V

poznat/vědět, kolik uhodilo

V-Pron-prep-Pron-S-Num

mít jich na každém prstě deset

V-Num-kon-Num-ADV

dát si/umět si dát dvě a dvě dohromady

V-Num-A-kon-Num-A-(kon-prep-Num-Pron)

mít jednu (kapsu) prázdnou a druhou vysypanou (a v třetí nic)

přinést jednu prázdnou a druhou vysypanou (a v třetí nic)

1.3 valentní (valence pádová i předložková)

V-[s]-Num *(kde –[s]- je valencí)*

strčit 3 (nějakou tu) pětku

vrazit/dát 3 stovku/kilo

dát 3 pětadvacet (na/přes prdel n. na zadek)

1.4. valentní subtypy:

V-[s]-Num-Num

dát 3 první poslední (všechno)

dostat (od 2) první poslední (všechno)

mít (od 2) první poslední (všechno)

udělat 3/pro 4 první poslední (všechno)

udělat 4/to ajn cvaj

dělit se s 7 fifty fifty

být si kvit/fifty fifty (s 7)

V-[s]-Num-A

dát 3 pět vostrejch

V-[s]-Num-A-prep-S

udělat z 2 dva malé do školky

V-[s]-Pron-Num

držet se 2 všema desíti/čtyřma

sáhnout po 6 všemi deseti

V-[s]-Num-prep-S

dát 3 jednu na kokos

V-[s]-Num-prep

dát 3 pár přes

2. V-prep-S=V-prep-Num

2.1 avalentní

vydat za dva

otočit/obrátit (se) na čtyráku/pětníku

chodit (už zase) po dvou

jíst za dva/tři/čtyři

chodit/lézt po čtyřech

jít do miliónů/tisíců/...

mít pod několik

mít přes několik

2.2. avalentní subtypy

V-Pron-prep-Num

dělat to za dva/tři/čtyři

V-prep-Pron-Num

dopadnout na všechny čtyři

kulhat na všechny čtyři

V-Pron-prep-Num-prep-Num

vést to od desíti k pěti/od pěti ke čtyřem

V-Num-prep-Num

mlít/mluvit/plácat páté přes deváté

V-prep-Num-prep-Num

jít z jednoho do druhého

hospodařit od deseti k pěti/od pěti ke čtyřem

V-prep-Num-(S)

dělat o sto péro/o sto šest

ujíždět o sto šest/ostošest

V-part-prep-Num

nestačit ani z polovice

V-S-prep-Num

brát schody po dvou/třech

2.3 valentní (valence pádová i předložková)

V-[s]-prep-Num

dělat/udělat 4 na jedničku

vzít/udělat to/4 při jednom

nedát 4 ani za milión

nechtít 4 ani za milión

mít to/4 za několik

nechat 3 4 za několik/4

rozdělit se s 7 na půl

2.4 valentní subtypy

V-[s]-prep-Num-Num

udělat 4/to na jedna dvě/ajn cvaj

Další subtypy:

udělat to/4 než by pět/do pěti napočítal

3. V-ADV=V-Num

3.1 avalentní – žádný výskyt

3.1.1 avalentní subtypy:

V-Pron-Num

slyšet to (dnes) poprvé

Num-Pron-S-prep-S-V

dvakrát každé sousto v ústech obrátit

V-Num-S-Num

brát dva/tři schody najednou

honit/chytat dva zajíce/moc zajíců najednou

V-ADV-Num-prep-S

vzít (si) jen dvakrát do huby

Num-Pron-S-V

(napřed) desetkrát/dvakrát každou korunu/každý krejcar (na dlani) obrátit/obracet

V-Num-V

nedát/nenechat se dvakrát pobízet/nutit

V-Num-prep-S

být podruhé na světě

3.2 valentní

V-[s]-Num

nemít 4 dvakrát rád

vidět 4 dvakrát

říct/opakovat 4 stokrát/tisíckrát/desetkrát

3.2.1 valentní subtypy:

V-[s]-Num-A

nebýt 3 dvakrát milý

V-[s]-Num-ADV

říct/říkat (3) 4 jednou provždy

udělat 4 jednou provždy

V-[s]-prep-Num

dělat 4 na dvakrát

4, 5 - Numerale v pozici atributu

4. V-A-S=V-Num-S

4.1 avalentní

mít (vždy/všude) první slovo

rozsvítit jednu lampu

říct/zvolat jedněmi ústy

udělat dvě/tři piva

dostat dva/tři roky

mít dvě strany

chytit/dostat druhý dech

dostávat/mít druhou mízu

mít dvojí tvář

hrát dvojí hru

měřit dvojím loktem/metrem

mít čtyři oči

mít tisíc/sto/milión chutí (Inf)

mít tisíc výmluv

dostat několik let/měsíců

projít půl světa

odspat si pár veršů

utrousit pár slov

vykoledovat si pár facek/pohlavků

rozhazovat oběma rukama/plnýma rukama/plnými hrstmi

volat jedním hlasem

mluvit společným/jedním/stejným jazykem/řečí

utíkat jedním karé

být jeden květ

hořet jedním plamenem (var)

být jedna (velká) rodina

jít/přijít/odejít jedním vrzem

sloužit dvěma pánům

podepsat se třemi křížky/udělat tři křížky

4.1.1 subtypy:

V-Num-A-S

dělat/udělat první nesmělé krůčky

V-Num-S-prep-Num

zapalovat si jednu cigaretu od druhé

V-ADV-Num-S

přidat/odespat (si) ještě jeden verš

najít někde druhý domov

být spolu jedné mysli

lekat se teprve/až třetí den

být tam (už) deset let

mít jen jedny nervy

V-Num-S-Num-S

zabít dvě mouchy jednou ranou

mít dva fousy třema řadama

mít čtyři vlasy pěti řadama

V-Pron-Num-S

mít své čtyři stěny

mít všech pět pé

sebrat si/sbalit si/vzít si svých pět švestek

sebrat (si) svých pár švestek

V-Pron-Num-S-ADV

mít smysly/všech pět smyslů pohromadě

V-Num-S-prep-S

být páté kolo u vozu

udělat první krok do života

V-prep-S-Num-S

mít v těle deset/tisíc čertů

být s hanbou jedna ruka

V-prep-Pron-Num-S

mít pro všechno tisíc důvodů

V-Num-S-A

mít obě oči zavřené

V-Num-S-prep-S

být sto let za opicemi

Další subtypy:

mít jen jednu díru do prdele (a druhou mi (nikdo) neudělá)

nemít (ani) trochu cti v těle n. nemít (ani) kouska cti v těle

mít (už) několik křížků na zádech/na zádech (už) kolikátý křížek

mít na zádech (už kolikátý) křížek/už kolik křížků

mít na hlavě pět a půl chlupu

4.2 valentní

V-s-A-S=V-s-Num-S

říct/vychrlit 4 jedním dechem

dělat 4 jedna báseň

vypít 4 jedním douškem

vyorat první brázdu (v 6)

udělat první krok (k 3)

zvednout 4 jedním prstem

položit 4 jednou ranou

udělat 4 jednou rukou

unést 4 jednou rukou

říct 4 jedním slovem

podepsat se *(avalentní varianta)*/podepsat 4/namalovat 4 jedním tahem

poslouchat 4 (jen) jedním uchem

zaslechnout 4 (jen) jedním uchem

jít (3) jedna radost

podívat se na 4 (jen) jedním vokem

sledovat 4 jedním vokem

vzít/udělat/vyřídit 4 jedním vrzem

mít pro 4 tisíc důvodů

dát 3 několik let/měsíců

dát 3 pár pohlavků

dostat od 2 pár řádků

poslat/napsat 3 pár řádků

prohodit/vyměnit s 7 pár slov

vrazit/dát 3 pár facek/pohlavků

vyměnit si s 7 pár řádků

zasloužit pár facek (za 4)

ztratit za 4 pár slov

být s 7 jedna ruka

být/stát se druhým domovem 2

stát se druhou vlastí 2

4.2.1 valentní subtypy:

V-s-ADV-Num-S

táhat 4 někam párem koní/volů

V-s-Pron-Num-S

rozumět 3/z 4 každé páté slovo

V-s-Num-S-prep-S

dělat 4 sedm dní v týdnu

Další subtypy:

být (s někým/spolu) jedno tělo a jedna duše

pouštět 4 jedním uchem tam/dovnitř a druhým ven

5. V-prep-A-S=V-prep-Num-S

5.1 avalentní

nevydržet na jednom místě

být v jednom ohni/plameni

spát na jedno oko

být/stát v jednom plameni/v plamenech

být z jednoho pytle

vypadnout v prvním kole

být v rozpuku let/prvním rozpuku

stát v první řadě

stát v prvních řadách

být na jedno brdo

líhat pod jednou duchnou

být z jednoho/stejného hnízda

být (pořád) v jednom karé

být (pořád/stále/celý/celej den) v jednom kole/letu

být na jedno kopyto

pozdravit na půl huby

zavřít/zamknout na deset západů

zamknout na dva západy

patřit do jednoho pytle

sázet/vsadit (všechno/vše) na jednu/jedinou kartu

otočit (se)/obrátit o sto osmdesát/devadesát stupňů

spát (jen) na jedno ucho

být ze stejného/z jednoho těsta

být na dvě strany

být na druhé straně

přejít na druhou stranu

přejít/přeběhnout do druhého tábora

být/octnout se v(e) dvojím ohni/ve dvou ohních/mezi dvěma ohni

žít mezi čtyřmi stěnami/ve čtyřech stěnách

být za pět prstů

být/cítit se v sedmém/devátém/desátém nebi

být slyšet za desátou/devátou stěnou

zavánět na sto/deset honů

být v několikátém měsíci

zastavit se/uváznout v půli cesty

zůstat (stát) na poloviční cestě/na půl cesty

spát (jen) na půl oka

svléct se do půl pasu

být na půl žerdi

být za pár grošů

být za pár šestáků/šupů

dělat/pracovat za pár krejcarů/korun

koledovat si o pár facek/pohlavků

kulhat na obě nohy

sedět na dvou židlích

5.1.1 avalentní subtypy:

V-Pron-prep-Num-S

dávat/házet všechno na jednu hromadu

dělat všechno na jedno kopyto

narážet všechno na stejné/jedno kopyto

mít to za jedny prachy/peníze

vidět vše (jen) pod jedním úhlem/z jediného úhlu

koulet/hrát to na obě strany

prep-Num-S-Pron-V-Num

na jedno slovo jich mít sto/dvacet

V-S-prep-Num-S

pálit svíčku na obou koncích

mít kalhoty na půl žerdi

mít kravatu na půl žerdi

V-prep-Num-S-A

být na obě oči slepý

Další subtypy:

zvolit si/vybrat (si)/volit to menší zlo/ze dvou zel to menší

být na jedno oko slepý a na druhé nevidět

být pěkný/hezký na všechny/obě strany

5.2. valentní

V-s-prep-Num-S

poznat 4 na první pohled

zamilovat si 4 na první pohled

dostat 4 z první ruky

dovědět se 4 z první ruky

mít 4 z první ruky

dělat 4 na jedno brdo

vypít 4 na jeden doušek (var)

vzít/udělat 4 při jedné cestě

dávat 4 na jednu hromadu s 7

dělat 4 v jednom kuse

udělat 4 pod jednou podmínkou

sníst/vypit 4 na jedno posezení

spočítat si/vypočítat si 4 na pěti prstech (var)

házet/strkat 4/všechno *(var V-s-prep-Pron-S)* do jednoho pytle (s 7)

stavět 4 do jedné řady s 7

poslouchat 4 (jen) na půl ucha/na jedno ucho

udělat 4 na jeden záběr/zátah/na jednu zápřež

vzít to/4 n. začít z druhého/jiného konce

mít to/4 (až) z druhé/třetí ruky

sprdnout 4 na tři doby

říct 3 4 mezi čtyřma očima

koupit/kupovat 4 za pět prstů (a chmat)

spočítat si/moct si spočítat 4 na pěti prstech

mluvit/odpovídat/říct 4 na půl huby/úst

mít 4 na půl žerdi

poslouchat 4 (jen) na půl ucha

dostat 4 za pár babek

prodat/dát 4 za pár babek

rozumět 3 po obou stranách

zamilovat se do 2 na první pohled

být/žít s 7 pod jedním krovem

jíst s 7 z jedné mísy

bydlet/žít s 7 pod jednou střechou

sedat s 7 za jedním stolem

jít s 7 v jednom šiku

promluvit si s 7 mezi čtyřma očima

zastavit se s 7 na půl slova

řezat do 2 z obou/ze všech stran

5.2.1 valentní subtypy:

V-s-prep-S-Num-S

unést 4 na prstu jedné ruky

spočítat si/vypočítat si 4 na prstech jedné ruky

V-s-prep-Num-S-ADV

udělat 4 z jedné vody načisto

vyjít/jít 3 na půl cesty vstříc/naproti

V-s-prep-Num-S-prep-S

držet si 4 na tři kroky od těla

držet si 4 dál/na tři kroky od těla

V-s-prep-Num-S-Num

dělat/udělat 4 za pět minut dvanáct

V-s-prep-S-Num

udělat 4 v hodině dvanácté

V-s-ADV-prep- Num-S

táhnout s 7/spolu za jeden provaz

3.2 Ruština

1. V-S=V-Num

1.1 avalentní - žádný výskyt

1.1.1 avalentní subtypy:

Num-V-Num-prep-S

один пишет, два в уме

один пишем, два в уме

два пишем, три в уме

S-Num-V

бог троицу любит

Num-V

третьим будешь

сколько влезет

сколько угодно; *(var: Num-S-V) сколько душе угодно; сколько душа пожелает**

Num-Num-V

(какой-л.) десяток разменять

*сколько душе угодно; сколько душа пожелает**

Num-S-V

сколько / столько воды утекло

part-S-V-Num

не бог знает / весть сколько *(var: part-S-ADV-Num)*

Num-S-V

сколько бог пошлет

Num-part-V

сколько ни есть

S-part-Num

чёрт-те сколько

part-int-Num

не ахти сколько

part-V-S-Num

не приведи бог сколько

Num-Num-(kon-V)

раз-два (и случилось что-то)

Num-Num-kon-V

раз-два и обчёлся; раз, два и обчёлся

раз-другой <да> и обчелся

один-два <да> и обчелся

один-другой <да> и обчелся

Num-part-V

один как есть

S-V-Num

фиг знает сколько

хер знает сколько

хрен знает сколько

хуй знает сколько

чёрт знает сколько

бог знает сколько

S-part-V-Num

Боливар не выдержит двоих

Num-S-prep-S-part-V

двух слов в простоте не скажет; слова в простоте не скажет

Další subtypy:

<ни одной> сухой [живой] нитки не осталось [нет]

бабушка <еще> надвое сказала [гадала] / бабушки <еще> надвое сказали [гадали]

[- Какая разница.] - Один ебёт, другой дразнится.

если хоть [один] волосок/волос упадёт с (чьей-л.) головы

нам, татарам, один/одна хуй [, что ебать подтаскивать, что ёбаных оттаскивать]

один любит попадью, другой – попову дочку, а третий - свиной хрящик

я рядом/на одном поле срать не сяду (с кем); я рядом/на одном поле какать не сяду

будь я [ты, он, она, оно, вы, они] <трижды> проклят

будь <хоть> семи пядей во лбу

даю руку на отсечение; даю обе руки на отсечение

1.2 valentní - žádný výskyt

1.2.1 valentní subtypy:

V-[s]-Num-ADV

дать 3 сто (очков) вперёд

2. V-prep-S=V-prep-Num

2.1 avalentní

попасть в десятку/девятку

валить в одно

стоять на одном

смотреть/глядеть/следить в оба

смотри/гляди/следи в оба

сводиться к нулю *n. var: <u>сводить 4 к нулю**</u>*

2.1.1 avalentní subtypy

V-prep-Num-prep-Num

перескакивать с пятого на десятое

2.2. valentní

V-[s]-prep-Num

<u>сводить 4 к нулю**</u>

2.2.1 valentní subtypy

ADV-V-[s]-prep-S-Num-S

можно сосчитать/пересчитать/перечесть 4 по пальцам [одной руки]

3. V-ADV=V-Num

3.1 avalentní - žádný výskyt

3.1.1 avalentní subtypy:

Num-part-V

мало не покажется

Num-prep-Pron-V

много о себе понимать; много о себе думать

Num-V-prep-Pron

[слишком] много/многое брать на себя

Num-V-prep-Pron

много брать на себя

Num-part-V

много не надышит

Num-S-V

много соли съесть

мало каши ел

Num- V-S

насколько [куда] хватает [достает] глаз / насколько [сколько, куда] хватало глаз (глаза)

Další subtypy:

много будешь знать (-) скоро состаришься

3.2 valentní - žádný výskyt

<u>4, 5 - Numerale v pozici atributu</u>

4. V-A-S=V-Num-S

4.1 avalentní

обрести второе дыхание

взять вторую производную

играть вторую скрипку

вести двойную игру

стоять двумя ногами

отмахиваться обеими руками

подписываться обеими руками

вцепиться обеими руками

ухватиться обеими руками

держаться обеими руками

схватиться обеими руками

не мочь / не уметь связать двух слов *(part-V-V-Num-S)*

убить двух зайцев (одним выстрелом)

получить девять граммов

жить одним днем

одним миром мазаны (1 и 1/ 1 с 7)

целовать (в) одно место

играть первую скрипку

бросить первый камень; первым бросить камень *(Num-V-S)*

искать пятый угол

наговорить сорок бочек (арестантов)

драть [две] три шкуры; содрать последнюю шкуру;

содрать две [три] шкуры; драть семь шкур; содрать семь шкур

шестое чувство; ощущать шестым чувством

жить одним домом

4.1.1 avalentní subtypy:

V-Num-S-prep-S

доедать девятый/десятый/последний хер / хрен / хуй без соли

смотреть одним глазом/глазком в могилу

быть/стоять одной ногой в могиле/в гробу

обещать семь вёрст до небес (и всё лесом)

Num-S-S-V

семь вёрст говном плыть

семь вёрст дерьмом плыть

сто лет говном плыть

семь вёрст киселя хлебать

V-part-Num-S

взглянуть хоть/хотя бы одним глазком

играть не последную скрипку

Num-S-part-V

сто лет не нужен

Num-S-V

семь потов сошло; сто потов сошло (до семи потов, до седьмого пота/поту)

много воды утекло [с тех пор]; сколько воды утекло

много / немало воды утекло / ушло

одному / единому господу известно

одному / единому Аллаху известно

одному / единому черту известно

один бог знает/ведает; одному богу ведомо/известно

4.2 valentní

V-[s]-Num-S

сказать 3 два слова

дышать с 7 одним воздухом

спустить/содрать с 2 три шкуры/семь шкур

последную шкуру спустить/содрать (с 2)

осталось (от 2) одно воспоминание

снимать (с 2) последнюю рубашку

4.2.1 valentní subtypy:

Num-S-V-[s]

тысячу/тыщу раз сказать 4 /делать 4, там быть

5. V-prep-A-S=V-prep-Num-S

5.1 avalentní

уйти/отойти на второй план / оказаться на втором плане

выйти на первый/передний план / оказаться на первом/переднем плане

остаться на второй год

сопеть в обе/две дырки; сопеть в обе/две дырочки/ноздри

стоять на обеих ногах,

стать на обе ноги

гнаться за двумя зайцами

сидеть между/меж двух стульев / двумя стульями; на двух стульях

быть на седьмом / десятом небе [от счастья];

ругаться в три этажа; загнуть "пятиэтажник"; многоэтажная ругань

есть за обе щёки

положить/уложить/класть на обе лопатки

уставиться в обе фары

хромать на обе ноги

мерить на один аршин

засунуть (себе) в одно место

бить в одну точку

свербит в одном месте

вариться в одном котле (с 7)

вариться в одной каше

говорить на одном языке

уставиться/смотреть/пялиться в одну точку

валить в одну кучу

дудеть в одну дуду

мерить на одну мерку / меру

становиться на одну доску (с 7)

видеть в первый раз

держаться на трёх китах

выселить на/за сто первый (километр)

гнуть в три дуги

заблудиться в трёх соснах; заблудиться между трёх сосен

повернуть(ся) на сто восемьдесят грудусов

гнать/выталкивать в три шеи/взашей

плакать/реветь в три ручья

наврать/наобещать/наговорить с три короба

послать на три [весёлых] буквы; послать на три весёлых

тридцать сребреников/серебреников; продать за тридцать сребреников/серебреников

подогнать / подгонять (всех) под один колер

сбиты [сделаны] на одну колодку

мешать / валить в <одну> точку

попадать / попасть на седьмое небо

уплетать за обе щеки

садиться за один стол

испечен / сделан из одного <и того же> теста

оставлять в одной рубашке

стоять на одной доске

приводить к одному знаменателю

оставаться на <одном> месте

погнаться за двумя зайцами

проигрывать / спускать / проигрываться до <последней> рубашки

проиграть / спустить / проиграться до <последней> рубашки

сесть за один стол

смешать в одну кучу

стоять / оставаться / топтаться / танцевать на <одном> месте

жить в четырех стенах

обходить за три версты (за три версты слышно/видно/ видать)

5.1.1 avalentní subtypy:

prep-Num-S-S-V

за семь верст киселя хлебать

за семь верст киселя есть

prep-Num-S-V-prep-A-V

в одно ухо влетает - в другое вылетает; в одно ухо вошло, в другое вышло

V-prep-Num-S-prep-S

видеть на три/два аршина в землю

видеть на три/два аршина под землей

видеть на три метра в землю

S-prep-Num-S-part-V

лицо в/за три дня не обсеришь

5.2. valentní

V-[s]-prep-Num-S

пояснить/описать 4 в двух словах

привести 4 к одному знаменателю, прийти к одному знаменателю

стричь 4 под одну гребенку

всыпать/задать 3 по первое число; получить по первое число; влетело по первое число; всыпать по пятое число

гнуть 4 в три погибели

5.2.1 valentní subtypy:

V-[s-prep-s]-prep-Num-S

поставить 4 с 7 в один ряд

ставить 4 с 7 на одну доску